

Sygn. akt *I ACa 1181/17*

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

### **Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny**

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Górecki

Sędziowie: SA Karol Ratajczak (spr)

SA Bogusława Żuber

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabela Kyc

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa (Prezes Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku, Prezes Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku, Prezes Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezes Sądu Rejonowego w Sopocie, Prezes Sądu Rejonowego w Wejherowie, Prezes Sądu Rejonowego w Tczewie, Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, Prezes Sądu Okręgowego w Nowy Sączu, Prezes Sądu Okręgowego w Suwałkach, Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezes Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, I Prezes Sądu Najwyższego w Warszawie, Prezes Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, Prezes Sądu Rejonowego w Łomży, Prezes Sądu Rejonowego dla Katowic Wschód w Katowicach, Prezes Sądu Rejonowego w Elblągu, Prezes Sądu Rejonowego w Słupsku, Prezes Sądu Rejonowego w Kołobrzegu, Prezes Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, Prezes Sądu Rejonowego w Suwałkach, Prezes Sądu Rejonowego w Nowym Targu, Prezes Sądu Rejonowego w Łąncucie z siedzibą w Leżajsku, Prezes Sądu Rejonowego w Sieradzu, Prezes Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, Prezes Sądu Rejonowego w Jarosławiu, Prezes Sądu Rejonowego w Kielcach, Prezes Sądu Rejonowego w Gryficach, Prezes Sądu Rejonowego dla Szczecina – Centrum w S., Prezes Sądu Rejonowego w Olsztynie, Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieściu w Krakowie, Prezes Sądu Rejonowego w Skierniewicach, Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy Ż. w W., Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie, Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi P. w W., Prezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście we Wrocławiu, Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach, Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie, Prezes Sądu Okręgowego w Elblągu, Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku, Prezes Sądu Okręgowego w Koszalinie, Prezes Sądu Okręgowego w Rzeszowie, Prezes Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, Prezes Sądu Okręgowego w Olsztynie, Prezes Sądu Okręgowego w Przemyślu, Prezes Sądu Okręgowego w Szczecinie, Prezes Sądu Okręgowego w Kielcach, Prezes Sądu Okręgowego w Sieradzu, Prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku, Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie, Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi, Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, Prezes Sądu Okręgowego w Kaliszu, Prezes Sądu Okręgowego w Wrocławiu, Prezes Sądu Okręgowego w Świdnicy, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi, Prezes Sądu Apelacyjnego w Wrocławiu, Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. i Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, Wojewoda (...)), Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...)E. F.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 30 czerwca 2017 r. sygn. akt I C 517/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

3. przyznaje od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) na rzecz adwokata R. M. 3.212 zł ( w tym VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym z urzędu.

Karol Ratajczak Piotr Górecki Bogusława Żuber

## UZASADNIENIE

Powód J. J. (1) wystąpił przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa (Prezes Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku, Prezes Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku, Prezes Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezes Sądu Rejonowego w Sopocie, Prezes Sądu Rejonowego w Wejherowie, Prezes Sądu Rejonowego w Tczewie, Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, Prezes Sądu Okręgowego w Nowy Sączu, Prezes Sądu Okręgowego w Suwałkach, Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezes Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, I Prezes Sądu Najwyższego w Warszawie, Prezes Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, Prezes Sądu Rejonowego Gdańsk Południe, Prezes Sądu Rejonowego w Łomży, Prezes Sądu Rejonowego dla Katowic Wschód w Katowicach, Prezes Sądu Rejonowego w Elblągu, Prezes Sądu Rejonowego w Słupsku, Prezes Sądu Rejonowego w Kołobrzegu, Prezes Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, Prezes Sądu Rejonowego w Suwałkach, Prezes Sądu Rejonowego w Nowym Targu, Prezes Sądu Rejonowego w Łańcucie z siedzibą w Leżajsku, Prezes Sądu Rejonowego w Sieradzu, Prezes Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, Prezes Sądu Rejonowego w Jarosławiu, Prezes Sądu Rejonowego w Kielcach, Prezes Sądu Rejonowego w Gryficach, Prezes Sądu Rejonowego dla Szczecina - Centrum w S., Prezes Sądu Rejonowego w Olsztynie, Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieściu w Krakowie, Prezes Sądu Rejonowego w Skierniewicach, Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy Ż. w W., Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie, Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi P. w W., Prezes Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście we Wrocławiu, Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach, Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie, Prezes Sądu Okręgowego w Elblągu, Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku, Prezes Sądu Okręgowego w Koszalinie, Prezes Sądu Okręgowego w Rzeszowie, Prezes Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, Prezes Sądu Okręgowego w Olsztynie, Prezes Sądu Okręgowego w Przemyślu, Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie, Prezesa Sądu Okręgowego w Kielcach, Prezes Sądu Okręgowego w Sieradzu, Prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku, Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie, Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi, Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, Prezes Sądu Okręgowego w Kaliszu, Prezesa Sądu Okręgowego w Wrocławiu, Prezes Sądu Okręgowego w Świdnicy, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi, Prezes Sądu Apelacyjnego w Wrocławiu, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. i Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, Wojewodzie (...) oraz Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie E. F. z powództwem o zapłatę kwoty 80,000 zł tytułem naruszeniem jego dóbr osobistych, tj. cierpień fizycznych i psychicznych związanych z bezprawnymi zachowaniami funkcjonariuszy publicznych pozwanych: referendarzy sądowych i sędziów rozpoznających sprawy, a polegającymi na niezgodnych z przepisami działaniami, w szczególności: niezwolnieniu go od kosztów sądowych, nieprzyznaniu pełnomocnika z

urzędu, niedoprowadzaniu na rozprawy, opieszałości w rozpatrywaniu pism procesowych, zwrocie wniosków, skarg, odrzucaniu wniosków, skarg i zażaleń, apelacji oraz innych decyzji.

Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Komornik Sądowy E. F. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Koninie

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądził od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) na rzecz adw, R. M. z Kancelarii Adwokackiej w K. kwotę 4.428 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i

wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

Powód J. J. (1) od dnia 01 lutego 2000 r. odbywa karę pozbawienia wolności Wniósł do sądów na terenie całego kraju setki spraw sądowych, w których pozywa przede wszystkim Skarb Państwa, tj. poszczególne sądy powszechne, sędziów, referendarzy, jaki Sąd Najwyższy, komorników sądowych oraz inne osoby fizyczne, w tym pełnomocników ustanowionych dla powoda z urzędu w sprawach o zapłatę odszkodowania bądź zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych. Wnosi również liczne skargi na przewlekłość postępowań sądowych, toczących się z jego udziałem. Powód w skargach podnosił, że sprawy z jego udziałem prowadzone są opieszale i stosowano wobec niego obstrukcję procesową, co powodowało narażenie go na straty finansowe i zdrowotne.

Do pozwu powód dołączył orzeczenia sądów w przedmiocie wniosków powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, ustanowienie pełnomocnika z urzędu, w przedmiocie skarg powoda na przewlekłość postępowania, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12.05.2015 r. w sprawie II OPP 11/15 w sprawie skargi J. J. na decyzję Wojewody (...) w przedmiocie udostępnienia danych osobowych ze zbiorów meldunkowych odrzucające skargę na przewlekłość postępowania, postanowienie Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 7.05.2015 r sygn. U Co 479/14 ze skargi J. J. na czynności Komornika Sądowego E. F. oddalające skargę, postanowienie Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 6.05.2015 r sygn. II Co 4802/14 ze skargi J. J. na czynności Komornika Sądowego E. F. na skutek skargi J. J. na postanowienie referendarza sądowego z dnia 4.03.2015 r. - oddalające skargę, postanowienie sądu oddalające zażalenie na postanowienie odmawiające sporządzenia uzasadnienia, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17.03.2015 r. sygn. I ACa 1288/14 oddalający apelację powoda, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.03.2015 r. sygn. III CSK 411/14 odmawiające przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda.

W sprawach ze skarg J. J. (1) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki sądy skargi oddalały, odrzucały, umarzały postępowanie bądź je zwracały. W przeważającej części sądy odrzucały skargi powoda, z uwagi na braki formalne bądź ich niedopuszczalność w świetle przepisów postępowania. Głównym powodem odrzucenia skarg powoda na przewlekłość postępowania było ich wnoszenie po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego, którego stwierdzenia przewlekłości domagał się powód. W jednej sprawie powód wniósł po kilka skarg na przewlekłość postępowania.

Wnioski powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, ustanowienie pełnomocnika w przeważającej części były oddalane.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przeprowadzenie dowodu z akt spraw sądowych toczących się z udziałem powoda, uznał bowiem, że zmierzały one do nieuzasadnionego przedłużenia procesu, a co istotne powód nie wskazał, na jaką okoliczność zawnioskowane dowody miałyby być przeprowadzone. Również Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych leka<sup>ik</sup>zy jako bezzasadny, skoro powód nie wykazał bezprawności, niezgodnego z prawem działania funkcjonariuszy publicznych (przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa). Z uwagi odmowę złożenia zeznań przez powoda (mimo wcześniejszego wniosku powoda o jego przesłuchanie) Sąd odstąpił od jego przesłuchania.

Powód pozew motywował opieszałością sprawach twierdząc, że odczuł lekceważące, instrumentalne traktowanie go i wykorzystanie jego położenia życiowego, jako osadzonego, co

doprowadziło do pogorszenia się jego stanu zdrowia. W ocenie powoda doszło do naruszenia jego dóbr osobistych w postaci zdrowia i jego godności osobistej.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Stanowi więc ogólną podstawę odpowiedzialności władz publicznych za ich władcze działania, przy czym warunkiem tej odpowiedzialności nie jest w odróżnieniu od odpowiedzialności z art. 415 k.c. wina podmiotu. Wystarczające jest dla przyjęcia odpowiedzialności wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem, a więc wykonującemu władzę publiczną (bez względu na sposób i formę działania) można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Przepis art. 417 k.c. nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu jak i na osobie oraz koncepcji związku przyczynowego, w szczególności ujęte w przepisach art. 361 k.c. 444-448 k.c.

Zgodnie z art. 23 k.c. i art. 24 k.c. poszkodowanemu w przypadku naruszenia jego dobra osobistego przysługuje ochrona cywilnoprawna. Przesłankami odpowiedzialności przewidzianymi w art. 24 § 1 k.c. są: istnienie dobra osobistego, jego naruszenie lub zagrożenie naruszenia, oraz bezprawność działania sprawcy. Spełnienie dwóch pierwszych przesłanek musi wykazać poszkodowany, który nie tylko ma określić, w jakich konkretnie dobrach osobistych został dotknięty, ale ma obowiązek te okoliczności udowodnić (art. 6 k.c. i art. 232 k.c.). Nie musi natomiast wykazywać winy sprawcy naruszenia dobra osobistego, ciężar braku bezprawności działania spoczywa bowiem na pozwanym. Stosownie do art. 24 § 1 k.c. sąd w pierwszym rzędzie ustala, czy doszło do naruszenia dobra osobistego i dopiero w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie ocenia, czy działanie strony pozwanej było bezprawne. W ocenie Sądu I instancji powód nie wykazał, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Samo dołączanie pliku orzeczeń sądowych, nie jest dowodem na to naruszenie. Poczucie krzywdy powoda stanowi jedynie nieusprawiedliwione i niczym nieoparte subiektywne odczucie. Powód nie wyjaśnił również i zupełnie nie wykazał, w jaki sposób postępowania sądowe miałyby prowadzić do lekceważenia jego osoby, instrumentalnego traktowania, czy też wykorzystywania jego położenia życiowego. To sam powód wytacza setki bezpodstawnych pozwów, angażując wymiar sprawiedliwości w ich rozpoznawanie, a tym samym narusza dobre obyczaje polegające na nadużywaniu prawa do sądu.

Sąd podkreślił, że powód na skutek własnej decyzji pozbawił się możliwości wysłuchania go w charakterze strony i dokonania tym samym na ich podstawie ewentualnych ustaleń w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia.

Sąd wskazał też, że niezgodność prawomocnego orzeczenia z prawem może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Orzeczenie niezgodne z prawem, to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi, zatem mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty.

W myśl art. 417 k.c. Skarb Państwa odpowiada za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej, Sąd Okręgowy stwierdził, że powód nie wskazał żadnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa na podstawie tego przepisu. Nie jest nawet uprawdopodobnione powstanie u J. J. szkody na zdrowiu z powodu wydania orzeczeń dołączonych do pozwu.

Aby domagać się odszkodowania bądź zadośćuczynienia z powodu przewlekłości postępowania sądowego powód musiałby wykazać istnienie podstawowej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, tj. wystąpienia takiej przewlekłości. Wynika to wprost z treści art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U, nr 179, poz. 1843 ze zm.). Przepis ten stanowi, iż strona której skargę uwzględniono, może w odrębnym postępowaniu dochodzić naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości od Skarbu Państwa albo solidarnie od Skarbu Państwa i komornika. Należy przyjąć, iż jest to przepis szczególny w stosunku do ogólnych zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa wynikających z art. 417 i art. 417<sup>1</sup> k.c. za szkody wyrządzone za niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, bowiem wprowadza dodatkową przesłankę tej odpowiedzialności, tj. stwierdzenie we właściwym trybie przewlekłości postępowania toczącego się przed organami wymienionymi w ustawie. Jednocześnie ustęp 2 art. 15 tej ustawy przewiduje, iż postanowienie uwzględniające skargę wiąże sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, co do stwierdzenia przewlekłości postępowania. Skoro zatem nie stwierdzono we właściwym trybie istnienia przewlekłości postępowania, to nie została w ocenie Sądu Okręgowego spełniona fundamentalna przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, na którą to odpowiedzialność powoływał się powód dochodząc swoich roszczeń. Badanie pozostałych przesłanek takiej odpowiedzialności było zatem bezprzedmiotowe.

Przepis art. 16 powołanej ustawy stanowi, że strona która nie wniosła skargi na przewlekłość postępowania może dochodzić na podstawie art. 417 k.c. naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania, co do istoty sprawy. Powód nie wykazał, aby w powołanych przez niego sprawach wydane zostało orzeczenie stwierdzające przewlekłość postępowania. Nie wykazał również, aby w którejkolwiek z wymienionych przez niego spraw miała miejsce „przewlekłość” postępowania, które rodziłoby po jego stronie szkodę bądź odczuwaną krzywdę.

Zdaniem Sądu I instancji zebrany materiał dowodowy nie dawał jakiegokolwiek podstawy do przypisania odpowiedzialności Komornika Sądowego za jego działania w toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych przeciwko powodowi, które jego zdaniem były bezprawne i prowadzone wbrew obowiązującym normom prawnym. Przede wszystkim powód nie udowodnił, aby zostały naruszone jego dobra osobiste i nie wykazał, na czym miały polegać działania komornika. Wobec powyższego na mocy art. 23 ust. 1 ustawy dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, a contrario. Sąd oddalił powództwo wobec Komornika Sądowego E. F.

Również powód nie wskazał, w czym upatruje bezprawnego działania Wojewody (...).

Skoro powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa z art. 417 k.c. i art. 24 k.c. i art. 448 k.c., jak również z art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, powództwo Sąd Okręgowy oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c, w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349) w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie § 6 pkt. 6 i § 2 ust. 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348).

Wyrok apelacją w części, tj. w zakresie pkt I „w przedmiocie oddalenia powództwa o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych, w tym pogorszenie stanu zdrowia, dyskryminowanie, wykorzystywanie położenia życiowego powoda będącego w więzieniu, instrumentalne traktowanie” oraz w punkcie II zaskarżył powód zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj.:

a. art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części, to jest dowodu z akt spraw sądowych toczących się z udziałem powoda oraz jego dokumentacji medycznej, z których wynika, że powód doznał w wyniku toczących się spraw sądowych pogorszenia stanu zdrowia i doznania krzywdy;

b. art. 98 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i obciążenie powoda kosztami procesu w wysokości 3.600 zł, podczas, gdy sytuacja powoda uzasadniała zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 417 k.c. w zw. z art. 417<sup>1</sup> k.c. i art. 417<sup>2</sup> k.c. w zw. z art. 24 k.c. i art. 448 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, podczas, gdy powód jednoznacznie wskazuje, iż w wyniku spraw sądowych zostały naruszone jego dobra osobiste, w tym pogorszenie stanu zdrowia, wykorzystanie położenia życiowego powoda będącego w zakładzie karnym, instrumentalne traktowanie, składając w tym zakresie stosowne wnioski dowodowe.

Z powołaniem na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punktach I i II poprzez orzeczenie co do istoty sprawy i uwzględnienie powództwa w całości oraz o obciążenie pozwanych kosztami procesu za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania.

Nadto ustanowiony dla powoda pełnomocnik z urzędu wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym z urzędu.

Pozwany Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Pozwany E. F. nie wypowiedział się w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelację uznać należało za oczywiście bezzasadną.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że powód zaskarżył wyrok - co wynika zarówno z podanego przez jego pełnomocnika zakresu zaskarżenia, jak i treści zarzutów apelacji - tylko w części oddalającej powództwo wobec pozwanego Skarbu Państwa. Tymczasem we wniosku apelacyjnym domaga się uwzględnienia powództwa w całości, a więc i wobec pozwanego E. F.. Pomijając zatem - o czym poniżej - bezzasadność zarzutów apelacyjnych, to nawet gdyby okazały się być one usprawiedliwione, to i tak wniosek apelacji nie mógłby zostać uwzględniony w całości.

Co do meritum, Sąd Apelacyjny w całości podziela poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne. Sąd Apelacyjny akceptuje także sposób procedowania Sądu Okręgowego, w szczególności za prawidłowe uważa oddalenie przez ten Sąd wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sądowych oraz z akt spraw sądowych i innych spraw wymienionych w pozwie z dnia 25 maja 2015 roku na k. 4v-7 akt. Stwierdzić bowiem należy, że przedmiotem dowodu są fakty istotne dla

rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.). Istotność ta wynika z przedmiotu postępowania i wiąże się z twierdzeniami faktycznymi stron. Powoływane fakty powinny mieć znaczenie prawne. Selekcji faktów dokonuje sąd, uwzględniając zasadę prawdy materialnej i zasadę kontradiktoryjności. W ostatecznym wyniku istotność faktu jest oceniana przez sąd z punktu widzenia prawa materialnego T. E. - Komentarz do art. 227 kodeksu postępowania cywilnego, Wyd. LEX 2017).

Twierdzenia faktyczne zawarte w pozwie winny być skonkretyzowane na tyle, aby możliwa była ocena, czy powoływane na ich poparcie dowody mogą mieć znaczenie w świetle wskazywanych podstaw prawnych powództwa. Powód w pozwie, ani w później w toku postępowania nie podał, z którymi określonymi szczegółowo działaniami, zaniechaniami czy orzeczeniami, z odwołaniem do wskazanej, konkretnej sprawy i sądu, który ją rozpoznawał wiąże swoje roszczenie. Twierdził jedynie i twierdzenia te powołuje nadal w apelacji, że w wyniku spraw sądowych zostały naruszone jego dobra osobiste i doznał w związku z tym pogorszenia stanu zdrowia. Doszło też - według dalszych jego twierdzeń - do wykorzystania jego położenia życiowego w związku z pobytem w zakładzie karnym i instrumentalnego traktowania jego osoby. Powód nie podał jednak na czym miało polegać wykorzystanie jego osoby w związku z jego pobytem z zakładzie karnym i na czym miało polegać instrumentalne traktowanie jego osoby. Nie podał też, kto miałby się tych działań dopuścić wobec niego. Nie wskazał też w wyniku jakich działań czy zaniechań konkretnych sądów, w konkretnie wskazanych sprawach naruszone zostały jego dobra osobiste i w związku z jakimi działaniami czy zaniechaniami sądów czy administracji zakładów karnych miałyby dojść do pogorszenia jego stanu zdrowia. W tych okolicznościach oczywiście zasadnie Sąd Okręgowy oddalił wnioski powoda o prowadzenie dowodu z kilkudziesięciu podanych przez niego akt spraw sądowych.

Powód ostatecznie odmówił stawienia na rozprawie, na której miał zostać przesłuchany dowodowe, więc poza pozostającymi bez żadnego związku ze sobą kopiami dokumentów z wielu spraw sądowych, administracyjnych oraz egzekucyjnych złożonymi przez powoda wraz z pozwem brak jest jakiegokolwiek dowodu na poparcie twierdzeń faktycznych pozwu. Zasadnie więc Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do ustalenia, że wskutek działań funkcjonariuszy pozwanego Skarbu Państwa doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Nie zostało też w żaden sposób wykazane, aby doszło do niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej w sprawach, z których kopie orzeczeń i innych dokumentów załączył powód do pozwu. W konsekwencji słusznie też Sąd Okręgowy uznał, że nie było podstaw ani do stosowania przepisów art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. ani przepisów art. 417 k.c. w zw. z art. 417<sup>1</sup> k.c. art. 417<sup>2</sup> k.c.

Tym samym niezasadny jest zarzut naruszenia tych przepisów.

Nie można też uznać zasadności zarzutu naruszenia przepisu art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis ten realizuje zasadę słuszności i stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.) - tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "przypadków szczególnie uzasadnionych" pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., I Cz 110/07, niepubl.). Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego przepisu powinny być ocenione z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z dnia 17

kwietnia 2013 r., V Cz 107/12, LEX nr 1341715; z dnia 24 października 2012 r., IV Cz 61/13 LEX nr 1389013).

W ocenie Sąd Apelacyjny okoliczności faktyczne niniejszej sprawy w żadnym przypadku nie uzasadniają przyjęcia wystąpienie szczególnie uzasadnionego przypadku w powołanym wyżej znaczeniu. Powód wytoczył oczywiście niezasadne powództwo, nie uzasadniając nawet daczego pozwał wskazane przez siebie jednostki organizacyjne Skarbu Państwa, Ponadto zaanagażował Sąd w badanie wszczętej przez siebie sprawy, po czym odmówił stawiennictwa na rozprawę, w czasie które miał zostać przesłuchany. Takie lekceważące zachowanie w sposób oczywisty przeczy idei stosowania przepisu art. 102 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, w punkcie I wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w punkcie II na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c, w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz art. 32 ust.3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 roku o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2261 ze zm.), a wysokość tych kosztów ustalono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (DZ. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Także w postępowaniu drugoinstancyjnym Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zastosowania wobec powoda przepisu art. 102 k.p.c., odwołując się w całości do wyżej wyartykułowanych argumentów. Ponadto, w ocenie Sądu Apelacyjnego, jeżeli powód po zapoznaniu się z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku zdecydował się na wniesienie apelacji, to winien liczyć się także z finansowymi skutkami takiej decyzji procesowej.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono w punkcie III na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust.1 pkt 2 oraz § 4 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (DZ.U. z 2016 r., poz. 1714 ze zm.).

--	--	--